



ČESKÁ REPUBLIKA

## ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalovanému: **Český telekomunikační úřad**, se sídlem Sokolovská 219, Praha 9, o žalobě proti rozhodnutí předsedy Rady Českého telekomunikačního úřadu ze dne 18. 11. 2011, č. j. ČTÚ-79 359/2011-603, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 23. 1. 2013, č. j. 9 A 13/2012 - 24,

**t a k t o:**

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

### O d ů v o d n ě n í:

#### I.

##### Předcházející řízení a obsah kasační stížnosti

[1] Žalobce se žalobou ze dne 5. 1. 2012 domáhal zrušení rozhodnutí předsedy Rady Českého telekomunikačního úřadu ze dne 18. 11. 2011, č. j. ČTÚ-79 359/2011-603, kterým bylo potvrzeno usnesení žalovaného ze dne 22. 6. 2011, č. j. ČTÚ-9 830/2011-633/XII.vyř. – HoL, jímž bylo zastaveno řízení ve sporu vedeném na základě návrhu žalobce proti společnosti Telefónica Czech Republic, a.s.

[2] Městský soud v Praze usnesením ze dne 23. 1. 2013, č. j. 9 A 13/2012 – 24, nepřiznal žalobci osvobození od soudních poplatků. Městský soud uvedl, že žalobce splňuje první podmínku pro přiznání osvobození od soudních poplatků, neboť z žalobcem předložených listin je mu zřejmé, že žalobce je nemajetný; přesto mu osvobození od soudních poplatků nepřiznal, protože dospěl k závěru, že žalobce zneužívá institut osvobození od soudních poplatků k procesní aktivitě, která nesvědčí o jeho snaze dobrat se vyřešení sporné právní otázky, nýbrž která je vedena snahou vést samotný spor. Městský soud poukázal na „typický“ průběh

řízení před Českou advokátní komorou, kdy žalobce nejprve žádá o určení advokáta, s podmínkami určení však nesouhlasí a odmítá s určeným advokátem spolupracovat více, než uzná sám za vhodné, Česká advokátní komora určení advokáta proto zruší. Proti takovému rozhodnutí směřuje vzápětí žaloba, které se žalobce věnuje „specifickým“ způsobem prostřednictvím návrhů na určení lhůty, návrhů týkajících se sídla správního orgánu a oprav zřejmých nesprávností v rozhodnutí soudu. Žalobce opakovaně napadá místní příslušnost Městského soudu v Praze a zpochybňuje doručení písemností navzdory tomu, že je následně obdržel. Obdobné obstrukce žalobce lze podle městského soudu vypořádat i v předmětném správním řízení před žalovaným, neboť žalobce nejprve požadoval, aby bylo společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. (dále jen „odpůrce“), uložena povinnost spočívající v potvrzení nebo odmítnutí účastnické smlouvy ze dne 1. 2. 2010, přičemž následným podáním žalobce uvedl, že předmětem řízení není to, zda odpůrce stvrdí nebo odmítne akceptovaný návrh na uzavření smlouvy o hlasové službě. K návrhu odpůrce na nařízení jednání k vyjasnění předmětu správního řízení, případně ke zřízení služeb odpůrce ve prospěch žalobce bylo žalobcem sděleno, že se bude účastnit pouze veřejného jednání s účastí advokáta, kterého si nemohl pro nedostatek času obstarat u České advokátní komory. Na následnou výzvu žalovaného ohledně upřesnění předmětu správního řízení žalobce reagoval tak, že žalovaný má uložit odpůrci, že na jeho straně je právní povinnost potvrdit nebo odmítnout předmětnou účastnickou smlouvu; přičemž předchozím podáním požadoval upozornit odpůrce, že jeho smluvní podmínky nejsou v souladu se ZEK. Na nařízené veřejné ústní jednání se žalobce bez omluvy nedostavil a ani neupřesnil své podání. Proto žalovaný řízení zastavil pro neodstranění vad jeho žádosti. Z těchto kroků městský soud dovodil, že žalobci jde o vyvolání a vedení sporu. S ohledem na celkový počet řízení žalobce a důvody vzniku předmětného sporu dospěl městský soud k závěru, že žalobce zneužívá institutu osvobození od soudního poplatku.

[3] Proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 23. 1. 2013, č. j. 9 A 13/2012 – 24, žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojil kasační stížností ze dne 1. 3. 2013, ve které tvrdí, že městský soud nemohl odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu, sp. zn. 8 As 22/2010. Stěžovatel zdůrazňoval, že spor se týká Českého telekomunikačního úřadu, proto nelze akceptovat závěry týkající se jeho sporů s Českou advokátní komorou. Odůvodnění napadeného usnesení stěžovatel nepovažoval za řádné, zvláště když městský soud nepopsal žalobu ani napadené rozhodnutí žalovaného. Nařízení jednání žalovaným bylo neopodstatněné, proto nemůže být neúčast na něm kladena stěžovateli k tíži. Městský soud věc podle stěžovatele neposoudil správně a nestranně, nadto pouze opisuje odůvodnění napadeného rozhodnutí, případně vyjádření odpůrce, aniž by se vyjádřil k tomu, zda návrh na zahájení řízení před žalovaným byl projednatelný. Důvod pro nepřiznání osvobození od soudních poplatků stěžovatel spatřuje pouze ve zjevné neúspěšnosti návrhu, přičemž k tomuto závěru městský soud ve vztahu k předmětné věci nedospěl. Stěžovatel si je vědom nákladů řízení, o čemž podle něj svědčí samotná žádost o osvobození od soudních poplatků. Stěžovatel nadto podezřívá městský soud z toho, že zatajil stanovisko odpůrce tedy, že mu odpůrce nadiktoval odůvodnění napadeného usnesení a že mu jeho stejnopis rovněž zaslal, ačkoliv se ho vůbec netýká. Dále poukazoval na jeho nesprávný postup v jiné stěžovatelově kauze. Na závěr stěžovatel uvádí, že kasační stížnost není přípustná, z důvodu nespravedlivosti procesu před městským soudem však požaduje zásah Nejvyššího správního soudu.

[4] Podáním ze dne 25. 3. 2013 žalobce žádal o ustanovení zástupce, což odůvodnil mj. tak, že nechce, aby mu soud zasílal tiskopis pro vylíčení jeho majetkových poměrů. Namísto toho tyto poměry stěžovatel líčí sám. Uvádí, že jeho způsob bydlení je *nenájemní*, výše zdanitelných příjmů je nulová, nezdanitelných *přes tři tisíce korun měsíčně*, důvod nevýdělečné činnosti je *plná invalidita*, výše peněžitých závazků *„tisíce“*, *„způsobilost zřizovat: nenarušená“*, *„úvěrová bonita: - 3“* atd.

pokračování

[5] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

## II.

### Posouzení kasační stížnosti

[6] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) přípustná. Nejvyšší správní soud na okraj uvádí, že stěžovatelův názor o nepřipustnosti kasační stížnosti proti usnesení o nepřiznání osvobození od soudních poplatků je nesprávný. Soud zde odkazuje na svou rozhodovací praxi (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 1. 2005, č. j. 7 As 40/2004 – 97, všechna rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná na [www.nssoud.cz](http://www.nssoud.cz)), podle které rozhodnutí o nepřiznání osvobození od soudních poplatků nelze podřadit pod rozhodnutí podle ustanovení § 104 odst. 3 písm. b) s. ř. s. (rozhodnutí, jímž se pouze upravuje vedení řízení), neboť tímto rozhodnutím se rozhoduje o podstatném procesním právu účastníka řízení. Stěžovatel byl o přípustnosti kasační stížnosti opakovaně a řádně poučován, svého práva podat kasační stížnost ostatně hojně využívá (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2011, č. j. 6 Ads 76/2011 – 22), ačkoli tvrdí, že kasační stížnost proti usnesení o nepřiznání osvobození od soudních poplatků není přípustná.

[7] Nejvyšší správní soud v posuzované věci nepožadoval zaplacení soudního poplatku ani zastoupení advokátem pro řízení o kasační stížnosti. Za situace, kdy je předmětem kasačního přezkumu usnesení, jímž nebylo stěžovateli přiznáno osvobození od soudních poplatků, by totiž trvání na podmínce uhrazení soudního poplatku či na podmínce povinného zastoupení znamenalo jen další řetězení téhož problému (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 - 37).

[8] Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[9] Z obsahu kasační stížnosti vyplývá, že ji stěžovatel podal z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť dovozuje nezákonnost rozhodnutí - usnesení o nepřiznání osvobození od soudních poplatků. Podle tohoto ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené „nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.“ Nesprávné posouzení právní otázky v předcházejícím řízení spočívá v tom, že na správně zjištěný skutkový stav byl městským soudem aplikován nesprávný právní názor.

[10] Po přezkoumání kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[11] Ve vztahu k výroku I. tohoto rozsudku ohledně kasační stížnosti proti usnesení o nepřiznání osvobození od soudních poplatků Nejvyšší správní soud uvádí, že v napadeném usnesení městský soud neměl za povinnost líčit jednotlivá žalobní tvrzení, neboť řešil procesní otázku ohledně přiznání osvobození od soudních poplatků. Bližší popsání žalobní argumentace pro posouzení této procesní otázky by nepřineslo ničeho podstatného, zvláště za situace, kdy městský soud se vyčerpávajícím způsobem zabýval osobou stěžovatele a jeho postupem v soudních řízeních, případně řízeních před správními orgány, z čehož dovodil zneužití institutu osvobození od soudních poplatků stěžovatelem. Městský soud se rovněž za dané procesní situace

nemohl vyjadřovat k důvodnosti žaloby, resp. k důvodnosti jednotlivých žalobních tvrzení, jak požaduje stěžovatel, neboť tím by v procesním rozhodnutí nepřipustně předjímal meritorní rozhodnutí.

[12] Tvrdí-li stěžovatel, že městský soud nemůže odkazovat na rozhodnutí v jiných věcech, Nejvyšší správní soud konstatuje, že soud je vázán rozhodovací praxí – ve vztahu k Nejvyššímu správnímu soudu srov. ustanovení § 17 odst. 1 s. ř. s., podle kterého se musí věc předložit rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu, pokud senát Nejvyššího správního soudu dojde k právnímu názoru odlišnému od právního názoru dříve zaujatého Nejvyšším správním soudem. Vázanost judikaturou (ustálenou rozhodovací praxí) však není absolutní, tj. soud se může od ní odchýlit, ovšem pouze za situace, kdy toto náležitě odůvodní (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2009, č. j. 1 Afs 140/2008 – 77). Nejvyšší správní soud v tomto směru kvituje, že městský soud odkazuje na praxi Nejvyššího správního soudu týkající se rozhodování o osvobození od soudních poplatků, neboť tím, že správní soudy rozhodují jednotně podle ustálené rozhodovací praxe, naplňují zásadu rovného zacházení s účastníky řízení.

[13] Nejvyšší správní soud rovněž nemůže v tomto směru přehlédnout nekonzistentnost argumentace stěžovatele, který na jednu stranu judikaturu správních soudů odmítá, v jiných případech, které jsou podle jeho názoru v jeho prospěch, se jí naopak důrazně dovolává (srov. část podání ze dne 1. 3. 2013, v níž dovozuje nepřipustnost kasační stížnosti). Takovýto přístup Nejvyššímu správnímu soudu dokládá účelovost postupu stěžovatele, který si „vybírá“ jen to, o čem si myslí, že je za dané procesní situace v jeho prospěch.

[14] K údajně neoprávněnému posuzování stěžovatelových kroků v jiných řízeních před městským soudem, ve správních řízeních před Českou advokátní komorou nebo v předmětném správním řízení, k nesprávnému výkladu ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s. ve vztahu ke zjevné neúspěšnosti jako jediného kritéria pro nepřiznání osvobození od soudních poplatků, nemajetnosti stěžovatele Nejvyšší správní soud odkazuje na rozsudek ze dne 21. 3. 2012, č. j. 6 As 14/2012 – 14, podle něhož *„Nejvyšší správní soud naopak soublasí s argumentací městského soudu, který popsal postup, jakým způsobem stěžovatel brání svá práva. Se stěžovatelem je nutno soublasit v tom, že má právo bránit se krokům správního orgánu, resp. správního soudu. Ale tato obrana práv musí být podle názoru Nejvyššího správního soudu smysluplná v tom směru, aby byla efektivní a sloužila ke racionální změně jeho právní sféry. Pokud stěžovatel brojí proti jakémukoli úkonu žalované nebo správního soudu, ačkoli mu tímto úkonem bylo materiálně vyhověno (bez ohledu na to, že i proti takovému rozhodnutí mu formálně svědčí právo podat správní žalobu, resp. kasační stížnost), nelze hovořit o efektivitě a smysluplnosti počínání stěžovatele v řízení před žalovanou nebo před správním soudem... Účelovost postupu stěžovatele v řízeních před krajským soudem dokládá i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2012, č. j. 6 Ads 15/2011 - 143, v rámci kterého byl popsán přístup stěžovatele, jenž napadal i usnesení Krajského soudu v Brně, jímž byl stěžovatel osvobozen od soudních poplatků s argumentací (stěžovatel v dané věci podal celkem pět kasačních stížností proti 9 rozhodnutím krajského soudu), že o osvobození od soudních poplatků v daném řízení v minulosti nepožádal, ačkoli dalším podáním osvobození od soudních poplatků sám požadoval. Nejvyššímu správnímu soudu z jeho rozhodovací činnosti ve vztahu ke stěžovateli a Krajskému soudu v Brně je přitom známo, že stěžovatel v jiných řízeních brojil proti tomu, aby byl vyzván k úhradě soudních poplatků, ačkoli předtím v jiných řízeních dokládal různá podání o své špatné majetkové situaci, na základě nichž by mu mělo být podle jeho názoru přiznáváno osvobození od soudních poplatků automaticky bez toho, aby pro každé řízení musel svou majetkovou situaci dokládat.“*

[15] V rozsudku ze dne 29. 6. 2011, č. j. 6 Ads 77/2011 – 34, Nejvyšší správní soud dále uvedl, že *„Městský soud v Praze se správným a korektním způsobem zabýval osobou stěžovatele a jeho procesní činností v předmětném řízení i v dalších řízeních vedených před tímto soudem. Pokud by se soud v odůvodnění napadeného rozhodnutí osobou stěžovatele a jeho procesní aktivitou nezaobíral, nemohl by jeho žádost o osvobození od soudních poplatků vůbec posoudit.... Uvedl-li městský soud v odůvodnění svého rozhodnutí, že stěžovatel*

pokračování

*podává také žaloby proti rozhodnutím žalované, kterým bylo jeho žádostem vyhověno a advokát určen, přičemž podle soudu de facto polemizuje se stanovenými podmínkami vyplývajícími ze zákona, byl tento postup Městského soudu v Praze na místě, neboť pouze obecně (bez vztahu ke konkrétní věci a bez konstatování správnosti a zákonnosti jednotlivých rozhodnutí žalované) charakterizoval procesní postup stěžovatele za účelem posouzení, zda stěžovatel postupuje jím zvoleným procesním způsobem z určitého, relevantního a ospravedlnitelného důvodu, nebo zda jen účelově vede „spory pro samotné spory“, jejichž vedení je mu umožněno prostřednictvím přiznávání osvobození od soudních poplatků... Tvrdí-li stěžovatel, že soud nepřiblížil k tomu, že mezi jeho náklady patří i prostředky vynaložené na samotnou komunikaci se soudem, které jsou pro osobu v hmotné nouzi značné, musí Nejvyšší správní soud poukázat na to, že Městský soud v Praze nepřiznal osvobození od soudních poplatků z důvodu, že by stěžovatel nedoložil svou nemajetnost, ale pro svévolné uplatňování práv, které ústí v zjevnou neúspěšnost návrhu... Při rozhodování o přiznání či nepřiznání osvobození od soudních poplatků však Městský soud v Praze správně přiblížil k dalším okolnostem případu, nejen k majetkové situaci stěžovatele... Mají-li soudní poplatky zajistit výše uvedenou regulační funkci, musí soudy kromě majetkové situace účastníka řízení zohlednit i další okolnosti případu, např. v podobě procesního postupu daného účastníka v předmětném řízení, případně v dalších jím vedených řízeních před tímto soudem. Jak bylo shora uvedeno, Nejvyšší správní soud již vyslovil, že součástí posouzení specifických okolností žádosti o osvobození od soudních poplatků a individuálních poměrů žadatele je také úvaha, zda tento neuplatňuje svá práva svévolně či šikanózním způsobem (srov. shora citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 3. 2010, č. j. 8 As 22/2010 - 91). Jakýkoli jiný závěr by byl v rozporu s účelem tohoto institutu, jenž primárně brání tomu, aby účastník řízení mohl pouze pro svou nepřiznivou majetkovou situaci uplatňovat své právo u soudu i za okolností, jež svědčí o svévoli či šikanóznímu výkonu práva anebo ústícím do neúspěšnosti návrhu...“ Proti tomuto rozsudku Nejvyššího správního soudu podal stěžovatel ústavní stížnost, jež byla odmítnuta usnesením Ústavního soudu ze dne 1. 11. 2011, sp. zn. I. ÚS 3034/11.*

[16] Od této argumentace Nejvyšší správní soud nemá důvodu odchytil se ani v posuzované věci, protože je přílehlavá i pro kasační stížnost ze dne 1. 3. 2013.

[17] Z ustálené judikatury zdejšího soudu (včetně ustálené rozhodovací praxe vztahující se k jednání stěžovatele) vyplývá, že individuální osvobození od soudních poplatků je nutno považovat za procesní institut, jehož účelem je zejména ochrana účastníka, který se nachází v tíživých poměrech, před nepřiměřeně tvrdým dopadem zákona o soudních poplatcích, který by mu případně znemožnil přístup k soudní ochraně ve smyslu čl. 36 Listiny základních práv a svobod. Předmětné osvobození od soudních poplatků je zakotveno v ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s. Z jeho dikce především vyplývá, že účastník může být zčásti osvobozen od soudních poplatků při současném splnění tří předpokladů: a) podání žádosti o osvobození od soudních poplatků, b) podaný návrh (na zahájení řízení) není zjevně neúspěšný, c) doložení nedostatku prostředků. Osvobodit od placení soudního poplatku v plném rozsahu lze jen výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody.

[18] Při rozhodování o osvobození od soudních poplatků soud přihlíží k celkovým majetkovým poměrům žadatele, k výši soudního poplatku, k nákladům, které si pravděpodobně vyžádá dokazování, k povaze uplatněného nároku, popř. k dalším rozhodným okolnostem, přičemž účastník žádající o osvobození od soudních poplatků je povinen soudu své majetkové a sociální poměry prokázat věrohodným způsobem. Pro posouzení majetkových poměrů žadatele je třeba zohlednit nejen výši jeho příjmů a množství disponibilních finančních prostředků, ale také jeho možnost opatřit si tyto prostředky. Rozhodnutí o žádosti pak musí vždy vycházet z konkrétního posouzení naplnění výše uvedených podmínek a musí odpovídat tomu, aby žadateli nebylo jen pro jeho majetkové a sociální poměry znemožněno uplatňovat nebo bránit své právo (k tomu srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 8. 2010, č. j. 7 Ans 3/2009 - 184).

[19] Vedle toho však zdejší soud (ve vztahu ke stěžovateli opakovaně) zdůrazňuje, že soud při posuzování otázky, zda účastníku řízení bude osvobození od soudních poplatků přiznáno, či nikoli, a v jaké míře, zohledňuje také další okolnosti. Součástí posouzení specifických okolností žádosti o osvobození od soudních poplatků a individuálních poměrů žalobce je také úvaha, zda žadatel neuplatňuje svá práva svévolně či šikanózním způsobem a dobrodiní osvobození od soudních poplatků nezneužívá k volnému a nijak neomezenému vedení soudních sporů (k tomu srovnej rozsudek ze dne 24. 3. 2010, č. j. 8 As 22/2010 - 91, potvrzený usnesením Ústavního soudu ze dne 20. 7. 2010, sp. zn. I. ÚS 1556/10). K danému je nutno podotknout, že četnost sporů sama o sobě ještě nemusí vypovídat o samoučelnosti stěžovatelových podání, ve spojení s dalšími okolnostmi týkajícími se dané věci však může být relevantním ukazatelem svědčícím v jeho neprospěch (k tomu srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 8. 2010, č. j. 1 As 54/2010 - 29). Takovými dalšími okolnostmi může být specifický procesní postup účastníka řízení, a to i doložením jeho obdobného procesního postupu u České advokátní komory, ze kterého se jeví, že mu ve skutečnosti nejde o rychlé a efektivní meritorní vyřešení nebo přezkoumání jeho věci, ale právě o samotné vedení předmětného řízení, případně dalších vedených řízení. V neposlední řadě je třeba přihlídnout také k povaze vedených sporů, zda v případě pochybností o svévolném uplatňování práva mají takové spory vztah k podstatným okolnostem životní sféry žadatele o osvobození od soudního poplatku, či nikoli. V případě, že správní soudy dospějí k závěru, že okolnosti případu svědčí výjimečnému odepření dobrodiní osvobození od soudních poplatků ve výše uvedeném smyslu, je zcela na místě, pokud žádosti nevyhoví.

[20] Zdejší soud konstatuje, že v nyní projednávaném případě městský soud při posuzování stěžovatelem podané žádosti o osvobození od soudních poplatků správně vedle majetkových poměrů stěžovatele svědčících pro osvobození od soudních poplatků přihlédl i k dalším okolnostem případu. Naznal přitom, že zde jsou dány závažné důvody pro výjimečné odepření dobrodiní osvobození od soudních poplatků, když zohlednil stoupající počet sporů iniciovaných stěžovatelem, jejich charakter, jakož i samotný postup stěžovatele v těchto sporech, ze kterého není zřejmá snaha o vyřešení sporu, ale spíše neustálé zpochybňování i jen dílčích úkonů správních orgánů, jakož i soudů. Nejvyšší správní soud se s tímto závěrem plně ztotožňuje. Aniž by zdejší soud jakkoli předjímal rozhodnutí ve věci, které je předmětem řízení o žalobě, má ve shodě se závěry městského soudu za to, že z obsahu spisu nevyplývá, že spor vyvolaný stěžovatelem v nyní posuzované věci je takové povahy, aby měl vztah k podstatným okolnostem jeho životní sféry. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se závěrem, že i takové spory, jako je právě spor v této věci, má stěžovatel plné právo vést, dává-li mu objektivní právo procesní možnost tak činit, a musí v nich mít možnost účinně hájit svá práva. Obecně však neexistuje žádný důvod, aby náklady na vedení takových sporů, které je zásadně povinen hradit každý žalobce z vlastních prostředků, za stěžovatele pravidelně nesl stát formou osvobození od soudních poplatků. Tím spíše, není-li ze způsobu vedení těchto sporů patrna skutečná snaha o jejich vyřešení, ale spíše zájem na jejich vedení. Tuto účelovost postupu Nejvyšší správní soud v posuzovaném případě shledává v tom, že stěžovatel opakovaně trval na veřejném projednání věci, na které se následně nedostavil, a že stěžovatel různě měnil předmět správního řízení, přičemž jeho jednotlivé návrhy popírají samy sebe.

[21] Zdejší soud trvá na tom, že nemajetnost nemůže být bez dalšího důvodem, aby se taková osoba mohla volně a bez jakýchkoli omezení realizovat v podávání četných podání k soudu. Jak městský soud v souladu s ustálenou judikaturou zdejšího soudu uvedl, osvobození od soudních poplatků nemá být institutem umožňujícím nemajetným osobám vést spory podle své libosti, nýbrž zajistit, aby v případech, kdy nemají dostatek prostředků, jim nedostatek prostředků nebránil v účinné soudní ochraně ve sporech přímo se týkajících jejich práv

pokračování

a povinností (k tomu srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2011, č. j. 7 As 101/2011 - 66).

[22] Způsob posouzení žádosti stěžovatele o osvobození od soudních poplatků ze strany městského soudu má zdejší soud za zcela správný a spravedlivý, neboť městský soud ve svém rozhodnutí dostatečně vážil konkrétní okolnosti daného případu a hodnotil nejen podmínky pro osvobození od soudních poplatků podle § 36 odst. 3 s. ř. s., když na jedné straně vzal náležitě v úvahu tíživé majetkové poměry stěžovatele a jeho právo domáhat se ochrany svých práv před soudem, na druhé straně však nemohl odhlédnout od způsobu a rozsahu, v jakém tak stěžovatel před soudy všech instancí činí. Přitom stěžovateli řádně vysvětlil, na základě jakých úvah ke svému závěru dospěl. Městský soud tak dle názoru Nejvyššího správního soudu nijak nepochybil, pokud v mezích svého uvážení rozhodl, že v nyní posuzovaném případě jsou zde okolnosti, na základě nichž nelze žádosti stěžovatele o osvobození od soudního poplatku vyhovět.

[23] Ačkoli tedy ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s. sice hovoří o tom (jak správně upozorňuje stěžovatel), že osvobození od soudních poplatků nelze přiznat v případě zjevně neúspěšných návrhů, stěžovatel opakovaně odmítá judikaturu Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2011, č. j. 7 As 101/2011 – 66), jež dospěla k závěru, že je na místě pečlivě zvažovat otázku charakteru a množství účastníkem vedených sporů, neboť osoby nemající dostatek finančních prostředků nemají institut osvobození od soudních poplatků zneužívat k vedení sporů dle své libosti. Pokud tedy určitá osoba vede desítky až stovky různých sporů, které se nedotýkají podstatných okolností její životní sféry, protože se ani nepřímou netýkají jejího majetku, životních podmínek či jiných podobných záležitostí, ale vyvěrají z jejího abnormálně zvýšeného zájmu o vedení různých řízení před veřejnými institucemi, je na místě, aby taková osoba nesla náklady takového řízení v podobě povinnosti platit soudní poplatek. Otázkou úspěšnosti, či zjevné neúspěšnosti návrhu, čehož se stěžovatel dovolává ve své kasační stížnosti, se proto městský soud v souladu s výše uvedeným nemusel zabývat, přičemž v posuzovaném případě ve vztahu ke stěžovateli dospěl ke správným závěrům.

[24] Jak Nejvyšší správní soud v případě stěžovatele uvedl již v rozsudku ze dne 31. 8. 2011, č. j. 6 Ads 76/2011 – 22, plní soudní poplatky rovněž i regulační funkci v tom smyslu, že mají omezit podávání neuvážených či svévolných (šikanózních) návrhů. Nepřiznáním osvobození od soudních poplatků není proto stěžovateli upíráno právo na přístup k soudu v případě sporů vůči žalovanému, rovněž tím není zpochybňována jeho aktivní legitimace (neboť ta by byla řešena v usnesení o odmítnutí návrhu podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s.), ale je pouze vysloveno, že pokud stěžovatel hodlá užívat svého práva na přístup k soudu takovým způsobem, že brojí všemi možnými prostředky proti jakémukoli úkonu správního orgánu bez ohledu na to, aby zvážil smysluplnost a důvodnost svého počínání, je na místě trvat na tom, aby se podílel na úhradě nákladů spojených s vedením takového sporu, které musí být státem vynaloženy, prostřednictvím hrazení soudních poplatků.

[25] Ze samotné skutečnosti, že městský soud nevyhověl stěžovatelově žádosti o osvobození od soudních poplatků, nelze dovozovat, že městský soud nerozhoduje nestranně nebo že pouze opisuje odůvodnění správního rozhodnutí, případně že městskému soudu „nadiktoval odůvodnění odpůrce“. Městský soud při popisu počínání stěžovatele vycházel ze správního spisu, který si od žalovaného vyžádal, přičemž rovněž Nejvyšší správní soud se pozastavuje nad procesním postupem stěžovatele, který např. žádá, aby byla odpůrci uložena povinnost spočívající v potvrzení nebo odmítnutí účastnické smlouvy ze dne 1. 2. 2010, přičemž v následném podání konstatuje, že předmětem řízení není to, zda odpůrce stvrdí nebo odmítne

akceptovaný návrh na uzavření smlouvy o hlasové službě. Předmětem řízení o kasační stížnosti ze dne 1. 3. 2013 je usnesení Městského soudu v Praze vydané v řízení pod sp. zn. 9 A 13/2012, proto se Nejvyšší správní soud nemůže vyjadřovat k údajně nesprávnému postupu městského soudu v řízení pod sp. zn. 7 A 8/2011.

### III.

#### **Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení**

[26] Na základě výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud po přezkoumání napadeného usnesení Městského soudu v Praze k závěru, že nebyl naplněn tvrzený důvod podání kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., za použití ustanovení § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. Kasační stížnost proto není důvodná a Nejvyšší správní soud ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[27] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s.; stěžovatel nebyl ve věci procesně úspěšný, proto nárok na náhradu nákladů řízení nemá, žalovanému pak podle obsahu soudního spisu žádné náklady nevznikly.

**P o u č e n í:** Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. května 2013

JUDr. Dagmar Nygrínová  
předsedkyně senátu